

Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
PEDRA CRUZA VILLALÓNA
przedstawiona w dniu 4 grudnia 2014 r.¹

Sprawa C-516/13

**Dimensione Direct Sales srl,
Michele Labianca
przeciwko
Knoll International SpA**

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Bundesgerichtshof (Niemcy)]

Prawo autorskie — Dyrektywa 2001/29/WE — Prawo do rozpowszechniania — Artykuł 4 ust. 1 — Pojęcie publicznego rozpowszechniania oryginału utworu lub jego kopii w drodze sprzedaży lub w inny sposób — Oferta sprzedaży — Strona internetowa oferująca sprzedaż reprodukcji mebli chronionych prawem autorskim bez zezwolenia właściciela wyłącznego prawa do rozpowszechniania — *Invitatio ad offerendum* — Działania reklamowe

1. W niniejszej sprawie Trybunałowi zostały przedstawione trzy pytania prejudycjalne dotyczące wykładni art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym², przepisu ustanawiającego na rzecz właścicieli prawa autorskiego wyłączne prawo do rozpowszechniania oryginału lub kopii ich chronionych utworów. Okoliczności faktyczne leżące u podstaw postępowania głównego, różniące się od okoliczności napotykanych dotychczas między innymi w wyrokach *Peek & Cloppenburg*³ i *Donner*⁴, dają Trybunałowi możliwość ponownego rozważenia zakresu i wagi prawa do rozpowszechniania w rozumieniu tego przepisu oraz uściślenia ram tego pojęcia.

I – Ramy prawne

A – *Prawo Unii*

2. Motyw 28 dyrektywy 2001/29 stanowi:

„Ochrona prawa autorskiego na mocy niniejszej dyrektywy obejmuje wyłączne prawo do kontrolowania dystrybucji utworu w postaci materialnego nośnika. Pierwsza sprzedaż na obszarze Wspólnoty oryginału utworu lub jego kopii przez podmiot praw autorskich lub za jego zezwoleniem wyczerpuje całkowicie prawo do kontrolowania odprzedaży tego przedmiotu na obszarze Wspólnoty. Prawo to nie powinno zostać wyczerpane w wyniku sprzedaży oryginału lub jego kopii poza obszarem Wspólnoty

1 — Język oryginału: francuski.

2 — Dz.U. L 167, s. 10.

3 — C-456/06, EU:C:2008:232.

4 — C-5/11, EU:C:2012:370.

przez podmiot praw autorskich lub za jego zezwoleniem. Prawa autora do najmu i użyczenia zostały określone w dyrektywie 92/100/EWG. Prawo do rozpowszechniania przewidziane w niniejszej dyrektywie nie narusza przepisów w zakresie praw do najmu i użyczenia znajdujących się w rozdziale I wymienionej dyrektywy”.

3. Artykuł 4 dyrektywy 2001/29, który przewiduje wyłączne prawo do rozpowszechniania, stanowi:

„1. Państwa członkowskie powinny przewidzieć dla autorów wyłączne prawo do zezwalania lub zabrania jakiegokolwiek formy publicznego rozpowszechniania oryginału swoich utworów lub ich kopii w drodze sprzedaży lub w inny sposób.

2. Prawo do rozpowszechniania na obszarze Wspólnoty oryginału lub kopii danego utworu wyczerpuje się tylko w przypadku pierwszej sprzedaży danego przedmiotu lub innego przeniesienia własności na obszarze Wspólnoty przez podmiot praw autorskich lub za jego zezwoleniem”.

B – Prawo niemieckie

4. Paragraf 15 Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz (ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych)⁵ stanowi:

„(1) Twórcy przysługuje wyłączne prawo korzystania z jego utworu w postaci materialnej. Prawo to obejmuje w szczególności:

1. prawo do zwielokrotnienia (art. 16),
2. prawo do rozpowszechniania (art. 17),
3. prawo do wystawienia (art. 18).

[...]”.

5. Paragraf 17 ust. 1 UrhG definiuje prawo do rozpowszechniania w następujący sposób:

„Prawo do rozpowszechniania polega na prawie do publicznego oferowania i wprowadzania do obrotu oryginału lub kopii utworu”.

II – Okoliczności faktyczne sporu w postępowaniu głównym

6. Knoll International⁶ SpA jest spółką prawa włoskiego należącą do międzynarodowej grupy Knoll, której spółką dominującą jest Knoll Inc.⁷, z siedzibą w Pensylwanii (Stany Zjednoczone). Grupa Knoll produkuje i sprzedaje na całym świecie meble, w szczególności meble zaprojektowane przez Marcela Breuera i Ludwiga Miesa van der Rohe’a, chronione prawem autorskim jako dzieła sztuki użytkowej. Na gruncie prawa autorskiego Knoll International posiada wyłączne prawo korzystania z mebli zaprojektowanych przez Marcela Breuera oraz jest upoważniona do dochodzenia roszczeń wynikających z prawa autorskiego, które Knoll posiada w odniesieniu do mebli Ludwiga Miesa van der Rohe’a.

5 — Zwana dalej „UrhG”.

6 — Zwana dalej „Knoll International”.

7 — Zwana dalej „Knoll”.

7. Dimensione Direct Sales srl⁸, pierwsza skarżąca w postępowaniu głównym, jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością prawa włoskiego, której członkiem zarządu jest drugi skarżący w postępowaniu głównym, M. Labianca. Dimensione Direct Sales sprzedaje w całej Europie meble designerskie w drodze sprzedaży bezpośredniej oraz oferuje sprzedaż mebli na swojej stronie internetowej www.dimensione-bauhaus.com, dostępnej między innymi w języku niemieckim. Ponadto, w latach 2005 i 2006, spółka ta zamieszczała reklamy swojej oferty w niemieckich dziennikach i czasopismach, a także w prospekcie reklamowym, z adnotacją: „Meble nabywacie już we Włoszech, płatności dokonujecie jednak przy odbiorze lub dostawie przez firmę spedycyjną uprawnioną do jej pobrania (na życzenie zostanie przez nas wskazana)”.

8. W oparciu o roszczenia wynikające z prawa autorskiego Knoll International wystąpiła do Landgericht Hamburg (Niemcy) z żądaniem zakazania skarżącym w postępowaniu głównym oferowania do sprzedaży w Niemczech mebli nie pochodzących ani od niej, ani od Knoll, które odpowiadają meblom zaprojektowanym przez Marcela Breuera oraz Ludwiga Miesa van der Rohe'a. Domagała się ona ponadto od nich udzielenia informacji, żądała stwierdzenia ich obowiązku odszkodowawczego i opublikowania wyroku.

9. Landgericht Hamburg uwzględnił powództwo Knoll International, utrzymane w mocy w postępowaniu odwoławczym przez Hanseatisches Oberlandesgericht (Niemcy). Skarżący w postępowaniu głównym uzyskali wówczas pozwolenie na wniesienie skargi rewizyjnej do sądu odsyłającego.

III – Pytania prejudycjalne i postępowanie przed Trybunałem

10. Uznając, że rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu wymaga, aby Trybunał wypowiedział się w kwestii wykładni art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29, Bundesgerichtshof (Niemcy) skierował do Trybunału trzy następujące pytania prejudycjalne:

„1. Czy prawo do rozpowszechniania zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29/WE obejmuje prawo do publicznego oferowania do nabycia oryginału lub kopii utworu?

W wypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze:

2. Czy prawo do publicznego oferowania do nabycia oryginału lub kopii utworu obejmuje nie tylko ofertę sprzedaży, ale także działania reklamowe?

3. Czy prawo do rozpowszechniania zostaje naruszone również wówczas, gdy na podstawie oferty nie dochodzi do nabycia oryginału utworu ani jego kopii?”.

11. W postanowieniu odsyłającym Bundesgerichtshof przedstawił powody, dla których uznaje, że te trzy pytania wymagają odpowiedzi twierdzącej. Przypominając, iż jednym z celów dyrektywy 2001/29 jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony prawa autorskiego oraz stosownego wynagrodzenia, sąd ten uważa, że wykładni art. 4 ust. 1 tej dyrektywy należy dokonywać w szerokim zakresie.

12. Według Bundesgerichtshof wyłączne prawo do zezwalania lub zakazywania „jakiegokolwiek formy publicznego rozpowszechniania”, „w drodze sprzedaży lub w inny sposób”, oryginału utworu lub jego kopii powinno obejmować ofertę sprzedaży zwielokrotnień, to znaczy nie tylko ofertę zawarcia umowy, ale również reklamę, i to mimo że nie dojdzie do nabycia oryginału utworu lub jego

8 — Zwana dalej „Dimensione Direct Sales”.

zwielokrotnienia. Tym samym ofertę należy rozumieć w sensie ekonomicznym i nie odpowiada ona pojęciu prawnemu „oferty umowy”, co oznacza, że działania reklamowe zachęcające do nabywania zwielokrotnienia utworu stanowią same w sobie publiczną ofertę podlegającą prawu do rozpowszechniania w rozumieniu art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29.

13. Sąd odsyłający uważa, że wyrok Peek & Cloppenburg⁹ nie sprzeciwia się takiej wykładni prawa do rozpowszechniania. Choć prawdą jest, że Trybunał orzekł we wspomnianym wyroku, iż w zakresie pojęcia publicznego rozpowszechniania wchodzi wyłącznie działania wymagające przeniesienia własności, przyjętego przez niego w tym względzie uzasadnienia nie można jednak interpretować w ten sposób, że prawo do rozpowszechniania na podstawie art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29 nie obejmuje żadnego działania przygotowawczego do takiego przeniesienia. Oferta sprzedaży oryginału lub kopii utworu jest powiązana z przeniesieniem własności tego przedmiotu, gdyż dotyczy takiego przeniesienia własności.

14. Sąd odsyłający przypomina ponadto, że w wyroku Donner¹⁰ Trybunał orzekł, iż handlowiec, który kieruje swoją reklamą do klientów mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w określonym państwie członkowskim i tworzy lub udostępnia im szczególny system dostawy oraz szczególny sposób zapłaty lub zezwala na takie działanie osobie trzeciej, umożliwiając w ten sposób tym klientom dostawę na ich rzecz kopii utworów chronionych prawem autorskim w tym państwie członkowskim, dokonuje w państwie członkowskim, w którym dostawa miała miejsce, „publicznego rozpowszechniania” w rozumieniu art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29.

15. Skarżący i pozwani w postępowaniu głównym, rząd hiszpański i Komisja Europejska przedstawili pisemne uwagi oraz zostali wysłuchani podczas rozprawy, która odbyła się w dniu 11 listopada 2014 r.

IV – W przedmiocie pytań prejudycjalnych

A – Uwagi stron

16. Skarżący w postępowaniu głównym podnoszą, że w przypadku sytuacji w tym postępowaniu, tj. zwykłej oferty mebli chronionych, nie może być mowy o rozpowszechnianiu w rozumieniu art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29 ani „w drodze sprzedaży”, ani „w inny sposób”. Jeśli w wyroku Donner¹¹ Trybunał wziął pod uwagę działania reklamowe, to jedynie jako wskazówki co do zamiaru zwrócenia się przez handlowca do klientów mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwie członkowskim, w którym rozpowszechnianie rzeczywiście miało miejsce.

17. Konieczność promowania szerokiej wykładni pojęcia rozpowszechniania celem zapewnienia ochrony podmiotów praw autorskich, a zwłaszcza unikania wpływu na ich możliwości biznesowe, jest bezpodstawna, jeśli oferta nie powoduje żadnego nabycia. W takim przypadku podmiot praw autorskich nie doznaje żadnej szkody, a zatem nie będzie miał prawa do żadnego odszkodowania. Podobnie nie jest konieczne rozszerzenie pojęcia rozpowszechniania w celu zakazania działań reklamowych, ponieważ art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej¹² przewiduje wyraźnie możliwość wystawienia przez właściwe sądy tymczasowego nakazu sądowego, który ma zapobiec możliwym dalszym naruszeniom prawa własności intelektualnej. Działania poprzedzające naruszenie jakiegokolwiek prawa własności intelektualnej mogą zatem zostać zakazane na tej podstawie bez konieczności uznania ich samych za naruszające wspomniane prawa.

9 – EU:C:2008:232.

10 – EU:C:2012:370.

11 – EU:C:2012:370.

12 – Dz.U. L 157, s. 45.

18. W świetle okoliczności sprawy w postępowaniu głównym Knoll International uznaje, że zwracając się do Trybunału z pytaniami, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy można zakazać reklamy prowadzonej przez Dimensione Direct Sales jako naruszającej wyłączne prawo Knoll International do rozpowszechniania w rozumieniu art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29. Jednakowoż uważa ona, że pytania te opierają się na błędnej interpretacji zakresu prawa do rozpowszechniania w rozumieniu tego przepisu, której to podstawą jest wykładnia przedstawiona w tym względzie przez Trybunał w wyroku Peek & Cloppenburg¹³, która jej zdaniem jest zbyt wąska.

19. W istocie Trybunał orzekł, że na mocy wyłącznego prawa do rozpowszechniania podmiot praw autorskich dysponuje jedynie prawem do kontrolowania przeniesienia własności oryginału lub kopii utworu sztuki użytkowej, z wyłączeniem wszelkich innych praw. Taka wykładnia nie uwzględnia znaczenia i celu dyrektywy 2001/29.

20. Knoll International uznaje, że pytanie prejudycjalne zasadniczo podnosi kwestię, czy zgodnie z prawem międzynarodowym art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29 winien być uznany za uregulowanie przewidujące ochronę minimalną, czy przeciwnie, zharmonizowaną ochronę maksymalną.

21. W tym względzie Knoll International uważa, że przyjęty w Genewie w dniu 20 grudnia 1996 r. i zatwierdzony w imieniu Wspólnoty Europejskiej decyzją Rady 2000/278/WE 1996 z dnia 16 marca 2000 r.¹⁴ traktat Światowej Organizacji Własności Intelektualnej o prawie autorskim nie może być interpretowany jako naruszający prawa zagwarantowane przez przepisy krajowe, w niniejszym przypadku wszystkie możliwe znane i nieznanne prawa do korzystania ze własnego utworu w sposób niematerialny lub materialny, które § 17 ust. 1 UrhG przyznaje podmiotowi praw autorskich. W związku z tym art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29 w wykładni zgodnej z TPA nie może ograniczać praw, z których autorzy utworów sztuki użytkowej korzystali już w państwach członkowskich przed przyjęciem omawianej dyrektywy.

22. Wobec powyższego Knoll International proponuje, aby na pytania prejudycjalne odpowiedzieć w ten sposób, że przewidziane w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29 prawo do rozpowszechniania obejmuje prawo do publicznego oferowania oryginału lub kopii utworu, przy czym prawo to obejmuje nie tylko ofertę sprzedaży, ale także działania reklamowe, oraz że prawo to zostaje naruszone także w sytuacji, gdy na podstawie oferty nie dochodzi do nabycia oryginału ani kopii utworu. Knoll International sądzi w każdym wypadku, że art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29 nie stoi na przeszkodzie ustawodawstwu krajowemu, które przyznaje to prawo autorowi.

23. Rząd hiszpański proponuje udzielenie odrębnych odpowiedzi twierdzących na trzy pytania przedstawione Trybunałowi.

24. Przede wszystkim, odnosząc się do wyroku Donner¹⁵, rząd hiszpański podkreśla, że nie można mówić o rozpowszechnianiu bez umowy sprzedaży i dostarczenia przedmiotu sprzedaży kupującemu. Rząd ten podkreśla jednak, że w przypadku sprzedaży niezbędne jest, aby umowa sprzedaży została zaoferowana publicznie, i w związku z tym uważa, że prawo do rozpowszechniania powinno obejmować ofertę umowy jako elementu przygotowawczego, niezbędnego dla każdej umowy sprzedaży.

25. Rząd hiszpański uważa następnie, że prawo do rozpowszechniania obejmuje nie tylko ofertę sprzedaży, ale również reklamę, w zakresie, w jakim, poprzez swój cel wpisuje się ona w łańcuch czynności przygotowawczych do sprzedaży produktu i w jakim sprzedaż byłaby bez niej niemożliwa.

13 — EU:C:2008:232.

14 — Dz.U. L 89, s. 6, zwany dalej „TPA”.

15 — EU:C:2012:370.

26. W końcu rząd hiszpański wyjaśnia, że wyłączne prawo do rozpowszechniania może zostać naruszone przy braku rzeczywistej sprzedaży, skoro oferta następuje w ramach kanału sprzedaży i dystrybucji specjalnie przeznaczonego do nabycia spornych przedmiotów objętych ochroną, co wiąże się z działaniem skierowanym do konkretnego klienta.

27. Stanowisko bronione przez Komisję uległo zmianie między częścią pisemną a częścią ustną postępowania.

28. W swoich uwagach przedstawionych na piśmie podniosła ona głównie, że w świetle aktualnego orzecznictwa Trybunału, jakie wynika z wyroków Peek & Cloppenburg¹⁶ i Donner¹⁷, istnienie czynności rozpowszechniania w rozumieniu art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29 zakłada sprzedaż lub inną formę przeniesienia własności. Ta zawężająca wykładnia pojęcia rozpowszechniania, która wyłącza operacje poprzedzające zawarcie umowy sprzedaży z zakresu art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29, nie stoi w sprzeczności z celem realizowanym przez tę dyrektywę, polegającym na zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony, a ponadto gwarantuje pewność prawa, ponieważ istnienie sprzedaży lub innej formy przeniesienia własności może zostać stwierdzone na podstawie obiektywnych kryteriów.

29. Jednak w trakcie procedury ustnej Komisja wyjaśniła, że wykluczenie każdej oferty sprzedaży z pojęcia rozpowszechniania może tworzyć lukę w ochronie podmiotów praw autorskich, ponieważ po stwierdzeniu rzeczywistej sprzedaży nie mogłyby one korzystać ze środków prawnych przewidzianych przez dyrektywę 2004/48. Komisja uważa w konsekwencji, że można rozważyć wykładnię pojęcia rozpowszechniania obejmującego niektóre oferty, pod warunkiem, po pierwsze, że taka możliwość zostanie starannie dookreślona, a kryteria oferty wynikające z prawa do rozpowszechniania zostaną dokładnie i jednolicie zdefiniowane przez Trybunał, oraz po drugie, że wykładnia art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy 2001/29 zostanie rozdzielona. Innymi słowy, o ile zwykłą ofertę można ewentualnie uznać za objętą art. 4 ust. 1, niezależnie od rzeczywistej realizacji sprzedaży lub innej formy przeniesienia własności, o tyle nie można traktować jej jako powodującej wyczerpanie się prawa do rozpowszechniania w rozumieniu art. 4 ust. 2.

B – Analiza

30. Przed udzieleniem odpowiedzi na pytania przedstawione przez sąd odsyłający należy poczynić trzy uwagi wstępne.

31. Przede wszystkim należy zaznaczyć, że w skardze wniesionej w postępowaniu głównym Knoll International w oparciu o § 15 ust. 1 pkt 2 UrhG domaga się zakazania Dimensione Direct Sales oferowania do sprzedaży reprodukcji mebli chronionych prawem autorskim nie pochodzących ani od niej, ani od Knoll, przy czym podstawą tego żądania nie jest stwierdzenie rzeczywiście dokonanych i należycie poświadczonych sprzedaży mebli. Środek stanowiący przedmiot wniosku miałby zasadniczo polegać, co jednak nie zostało określone ani przez Knoll International, ani przez sąd odsyłający, na zakazaniu Dimensione Direct Sales korzystania ze swojej strony internetowej w celu oferowania do sprzedaży w Niemczech spornych mebli. Innymi słowy chodziłoby tu o zakazanie spółce sprzedaży spornych mebli w Niemczech za pośrednictwem jej strony internetowej, a wręcz szerzej, poprzez zwykłe działania reklamowe.

32. Niniejsza sprawa różni się w konsekwencji pod względem faktycznym od przywołanych przez strony spraw dotyczących wykładni art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29 uprzednio rozstrzygniętych przez Trybunał. W istocie w sprawie zakończonej wyrokiem Peek & Cloppenburg¹⁸ sporne okoliczności dotyczyły wystawienia na widok publiczny reprodukcji mebli chronionych prawem autorskim oraz

16 — EU:C:2008:232.

17 — EU:C:2012:370.

18 — EU:C:2008:232.

umożliwienia publiczności korzystania z tych reprodukcji bez wprowadzenia ich do obrotu, a zatem bez ich rzeczywistej i należycie stwierdzonej sprzedaży lub bez żadnego zamiaru sprzedaży. Natomiast w sprawach zakończonych wyrokami Donner¹⁹ i Blomqvist²⁰ sporne towary były przedmiotem rzeczywistej i stwierdzonej sprzedaży lub dostawy, lub próby dostawy. Przeciwnie, w postępowaniu głównym zakłada się, że Dimensione Direct Sales ma zamiar wprowadzenia do obrotu spornych mebli, ale żadna rzeczywista sprzedaż lub dostawa nie została stwierdzona.

33. Następnie sąd odsyłający wyjaśnia, co nie zostało podważone, że z jednej strony sporne meble są chronione w Niemczech prawem autorskim jako utwory sztuki użytkowej oraz że z drugiej strony reprodukcje tych mebli są oferowane do sprzedaży przez Dimensione Direct Sales na jej stronie internetowej przeznaczonej w szczególności dla klientów niemieckich bez zezwolenia podmiotów praw autorskich do tych mebli, w niniejszym przypadku bez zezwolenia Knoll International lub Knoll.

34. Należy przypomnieć w tym względzie, że skoro do sądu odsyłającego należy ustalenie istnienia podnoszonych faktów, zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy 2004/48 powinien on również czuwać w tym zakresie, aby środki, procedury i środki naprawcze niezbędne do zapewnienia poszanowania praw własności intelektualnej były stosowane w taki sposób, aby zapobiec tworzeniu ograniczeń handlu prowadzonego zgodnie z prawem²¹ i zapewnić zabezpieczenia przed ich nadużywaniem. W szczególności na sądzie odsyłającym ciąży obowiązek upewnienia się, że sporne meble nie zostały legalnie wprowadzone do obrotu przez podmioty praw autorskich lub za ich zgodą i że wyłączne prawo do rozpowszechniania, z którego korzystają one w odniesieniu do tych mebli, nie zostało wyczerpane, zgodnie z art. 4 ust. 2 dyrektywy 2001/29.

35. Wreszcie należy zauważyć, że w swoim drugim pytaniu prejudycjalnym sąd odsyłający zwraca się w istocie do Trybunału o wyjaśnienie kwestii, czy „działania reklamowe”, poza ofertą sprzedaży, mogą być uregulowane w zakresie prawa do rozpowszechniania w rozumieniu art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29. Sąd odsyłający przedstawia jednak tylko lakoniczne informacje o działaniach reklamowych prowadzonych przez Dimension Direct Sales lub określonych w inny sposób, ograniczając się do przywołania reklam w dziennikach i czasopiśmie w latach 2005 i 2006²². Sąd odsyłający nie przedstawia również szczegółowych wyjaśnień powodów, dla których uważa, że odpowiedź na to pytanie jest niezbędna do rozstrzygnięcia zawisłej przed nim sprawy i przyjęcia środków żądanych przez Knoll, które zostały zwięźle opisane w pkt 31 niniejszej opinii.

36. Z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika jednak, że konieczność dokonania wykładni prawa Unii, która będzie przydatna dla sądu krajowego, wymaga, aby ów sąd określił okoliczności faktyczne i prawne, na tle których wyłoniły się przedstawione przez niego pytania, albo co najmniej wskazał stan faktyczny stanowiący podstawę tych pytań²³. Trybunał również konsekwentnie orzekł, że celem wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym nie jest wydawanie opinii o charakterze doradczym w odpowiedzi na ogólne lub hipotetyczne pytania, ale potrzeba skutecznego rozstrzygnięcia sporu dotyczącego prawa Unii²⁴.

19 — EU:C:2012:370.

20 — C-98/13, EU:C:2014:55.

21 — Zobacz w tym względzie: preambuła i art. 41 ust. 1 Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej, stanowiącego załącznik 1 C do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu, zatwierdzonego w imieniu Wspólnoty w odniesieniu do dziedzin wchodzących w zakres jej kompetencji decyzją Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. (Dz.U. L 336, s. 1, 214). Zobacz również wyrok Bericap Záródástechnikai (C-180/11, EU:C:2012:717).

22 — Zobacz pkt 7 niniejszej opinii.

23 — Zobacz w szczególności wyrok ÖFAB (C-147/12, EU:C:2013:490, pkt 45 i przytoczone orzecznictwo).

24 — Zobacz w szczególności wyrok Romeo (C-313/12, EU:C:2013:718, pkt 40 i przytoczone orzecznictwo).

37. Uważam w konsekwencji, że wobec braku szczegółowych informacji dotyczących okoliczności faktycznych sprawy, jak i jakichkolwiek wskazówek dotyczących rodzaju i zakresu środków, jakie sąd odsyłający zamierza zastosować, Trybunał nie może udzielić konkretnej i pomocnej odpowiedzi²⁵ na drugie pytanie sądu odsyłającego, w związku z czym należy je uznać za niedopuszczalne.

38. Mając na uwadze powyższe rozważania oraz wskazując, że rozważę łącznie pytanie pierwsze i trzecie, należy przypomnieć na wstępie, iż w wyroku Peek & Cloppenburg²⁶ Trybunał stwierdził, że ani art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29, ani żaden inny jej przepis nie definiują w dostatecznie precyzyjny sposób pojęcia publicznego rozpowszechniania utworu chronionego prawem autorskim²⁷. Jednak Trybunał podkreślił jednocześnie, że pojęcie to należy interpretować, na tyle, na ile jest to możliwe²⁸, w szczególności w świetle postanowień TPA, ponieważ dyrektywa 2001/29 ma na celu wdrożenie zobowiązań podjętych przez Wspólnotę²⁹ na podstawie wspomnianego traktatu, zaś celem art. 4 dyrektywy jest wprowadzenie w życie art. 6 TPA³⁰.

39. Podkreślając, że art. 6 ust. 1 TPA definiuje pojęcie prawa do wprowadzenia do obrotu [rozpowszechniania] przysługującego twórcom dzieł literackich i artystycznych jako wyłączne prawo zezwalania na publiczne udostępnianie oryginału i wielokrotnionych egzemplarzy utworów drogą sprzedaży lub „innej formy przeniesienia własności”³¹, Trybunał orzekł, iż pojęcie rozpowszechniania w drodze sprzedaży lub w inny sposób należy interpretować jako „formę wprowadzenia do obrotu [rozpowszechniania], która powinna *wymagać* przeniesienia własności”³².

40. Przypominając ponadto, że treści pojęcia „rozpowszechniania” w rozumieniu art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29 należy nadać autonomiczną wykładnię w prawie Unii, która nie może zależeć od prawa mającego zastosowanie do transakcji, w ramach których doszło do rozpowszechnienia³³, Trybunał wyjaśnił również, iż „publiczne rozpowszechnianie *charakteryzuje się* szeregiem następujących po sobie transakcji, poczynwszy od zawarcia umowy sprzedaży, do jej wykonania w drodze dostawy na rzecz jednego z klientów”³⁴.

41. W przeciwieństwie do tego, co twierdzi Dimensione Direct Sales, podane w ten sposób przez Trybunał definicje, które należy postrzegać w ich kontekście, jak już podkreśliłem powyżej³⁵, nie mogą być interpretowane w taki sposób, że sprzeciwiają się one temu, by stwierdzenie naruszenia wyłącznego prawa do rozpowszechniania było możliwe w braku faktycznego dokonania sprzedaży, o ile można uznać, iż ewentualnie zakazane transakcje na podstawie wyłącznego prawa do rozpowszechniania wpisują się w kontekst wyraźnie sprzyjający zawarciu takiej umowy sprzedaży.

42. Przywołując myśl wyrażoną celnie przez rzecznika generalnego N. Jääskinena w opinii przedstawionej w sprawie Donner³⁶, „pojęcie rozpowszechniania w drodze sprzedaży powinno być interpretowane w sposób dający autorom praktyczną i skuteczną kontrolę nad komercjalizacją kopii ich utworów, poczynwszy od ich reprodukcji, poprzez handel, do wygaśnięcia prawa autorskiego na podstawie art. 4 ust. 2 dyrektywy o prawie autorskim”.

25 — Zobacz w szczególności wyroki: Meilicke (C-83/91, EU:C:1992:332, pkt 32, 33); a także Zurita García i Choque Cabrera (C-261/08 i C-348/08, EU:C:2009:648, pkt 35).

26 — EU: C: 2008:232.

27 — Tamże (pkt 29).

28 — Wyroki: Peek & Cloppenburg (EU:C:2008:232, pkt 30, 31) ; a także Donner (EU:C:2012:370, pkt 23).

29 — Wyrok Peek & Cloppenburg (EU:C:2008:232, pkt 31).

30 — Tamże (pkt 35).

31 — Tamże (pkt 32).

32 — Tamże (pkt 33).

33 — Wyrok Donner (EU:C:2012:370, pkt 25).

34 — Wyroki: Donner (EU:C:2012:370, pkt 26); Blomqvist (EU:C:2014:55, pkt 28).

35 — Zobacz pkt 31 i 32 niniejszej opinii.

36 — C-5/11, EU:C:2012:195, pkt 53.

43. Może to przede wszystkim dotyczyć oferty sprzedaży lub każdej oferty sprzedaży przedmiotów chronionych prawem autorskim dokonanej bez zezwolenia podmiotu praw autorskich w ramach strony internetowej udostępniającej osobom zainteresowanym instrumenty umożliwiające zapłacenie za dokonane przez nich zakupy oraz oferującej możliwości ich dostarczenia.

44. Jeżeli bowiem strona internetowa funkcjonuje jako strona handlowa prowadząca sprzedaż przedmiotów chronionych prawem autorskim, czy to w sposób stały, czasowy, czy też jednorazowy, przedstawiająca ich szczegółowe dane wraz z cenami i zawierająca informacje o warunkach technicznych ich zakupu i dostawy do kupującego³⁷, czyli jako strona przygotowana w celu umożliwienia zawierania umów sprzedaży, to należy uznać, że świadczy ona o zamiarze ustanowienia kanału dystrybucji tych przedmiotów, który podlega zakazowi z art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29, niezależnie od przestrzegania obowiązujących przepisów prawa³⁸ przez osoby fizyczne lub prawne odpowiedzialne za tę stronę.

45. W tych okolicznościach, które wydają się odpowiadać okolicznościom postępowania głównego, zamiar wprowadzenia do obrotu przedmiotów chronionych prawem autorskim przez osoby odpowiedzialne za stronę internetową jest wystarczająco oczywisty, a prawdopodobieństwo, że sprzedaż była lub będzie rzeczywiście zrealizowana, jest wystarczająco istotne, aby właściciele praw autorskich do tych przedmiotów mogli wyegzekwować, by sprzedaż taka została uniemożliwiona na podstawie ich wyłącznego prawa do rozpowszechniania, pod warunkiem że prawo to nie zostało wyczerpane w rozumieniu art. 4 ust. 2 dyrektywy 2001/29 oraz, w danym przypadku, z obowiązkiem przyjęcia przez sąd, do którego ewentualnie wpłynie taki wniosek, środków na podstawie art. 6 dyrektywy 2004/48 w celu przedstawienia niezbędných dowodów.

46. W tym kontekście należy odrzucić argument przedstawiony przez Dimensione Direct Sales, zgodnie z którym nie jest konieczne promowanie szerokiego rozumienia prawa do rozpowszechniania zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29, ponieważ na podstawie art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2004/48 organy sądowe państw członkowskich mają możliwość wydania względem „domniemych sprawców naruszeń” tymczasowych nakazów sądowych, mających zapobiec możliwym dalszym naruszeniom prawa własności intelektualnej. Przedstawione Trybunałowi pytania sądu odsyłającego dotyczą bowiem istoty prawa do rozpowszechniania, a nie szczegółowych przepisów proceduralnych, na podstawie których można uniemożliwić wszelkie dalsze naruszenia prawa własności intelektualnej.

47. Może to również dotyczyć szerzej, ale w tym samym kontekście, przypadku zaproszenia do zawarcia umowy (*invitatio ad offerendum*), a nawet każdego działania reklamowego³⁹ dotyczących przedmiotów chronionych prawem autorskim i adresowanych do docelowego odbiorcy, o ile następują one w szczególności za pośrednictwem lub w związku ze stroną internetową z oczywistym zamiarem współdziałania przy zawieraniu umów sprzedaży wspomnianych przedmiotów lub zdecydowanego przyznienia się do przeniesienia ich własności.

48. W konsekwencji proponuję, aby na pytania prejudycjalne przedstawione przez sąd odsyłający Trybunał udzielił odpowiedzi, że art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29 powinien być interpretowany w ten sposób, że prawo do rozpowszechniania w rozumieniu tego przepisu obejmuje prawo do zakazania każdej osobie przez podmiot praw autorskich do oryginału lub kopii utworu chronionego prawami

37 — W tym zakresie zob. komunikat Komisji z dnia grudnia 2013 r., zatytułowany „Plan działania na rzecz budowy jednolitego rynku usług dostawy przesyłek – Wzmocnienie zaufania do usług dostawy oraz wspieranie handlu elektronicznego” [COM(2013) 886 final].

38 — Można wskazać w tym względzie na przepisy dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego („dyrektywa o handlu elektronicznym”) (Dz.U. L 178, s. 1) lub też o wymogach ustanowionych przez dyrektywę w sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość; zob. w szczególności art. 6 i 8 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304, s. 64).

39 — Zobacz wyrok Donner (EU:C:2012:370, pkt 29). Zobacz również, a contrario, opinia rzecznika generalnego N. Jääskinen w sprawie Donner (EU:C:2012:195, pkt 54).

autorskimi publicznego oferowania do sprzedaży tego oryginału lub tych kopii bez jego zezwolenia, również w przypadku gdy na podstawie tej oferty nie dochodzi do ich nabycia, o ile taka oferta jest przedstawiana z wyraźnym zamiarem zawarcia umów sprzedaży lub jakiegokolwiek innego działania wymagającego przeniesienia ich własności.

V – Wnioski

49. Proponuję, aby Trybunał udzielił w następujący sposób odpowiedzi na pytania prejudycjalne przedstawione przez sąd odsyłający:

Artykuł 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym powinien być interpretowany w ten sposób, że prawo do rozpowszechniania w rozumieniu tego przepisu obejmuje prawo do zakazania każdej osobie przez podmiot praw autorskich do oryginału lub kopii utworu chronionego prawami autorskimi publicznego oferowania do sprzedaży tego oryginału lub tych kopii bez jego zezwolenia, również w przypadku gdy na podstawie tej oferty nie dochodzi do ich nabycia, o ile taka oferta następuje z wyraźnym zamiarem zawarcia umów sprzedaży lub jakiegokolwiek innego działania wymagającego przeniesienia ich własności.